

Szerkesztőség:

Árad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal:

Árad Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Árad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej

Fél évre ... .. 480 Lej

Negyed évre ... .. 240 Lej

Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 baniva! tő bb

A Magyar Párt

rendezi jövőre a színházi koncessziókat. Ezt mondja Willer József dr., a parlamenti csoport titkára, aki az ismeretes bojkottmozgalom dolgában mondott igen érdekes dolgokat.

'Az, hiszem — mondotta Willer, — hogy a színházi koncessziók ügye jelenlegi állásában el van rontva annyira, hogy kielégítő megoldást ebben az évben nem is lehet találni. Az idő ugyanis annyira előrehaladt, hogy most már semmiféle nagyobb vagy komolyabb akcióba nem lehet belefogni s így ennek az esztendőnek akárhogy is, ahogy lehet, neki kell menni.

Reméljük azonban, hogy a jövő esztendőre meg lehet találni a magyar színházak ügyének racionális rendezését. Szinte bizonyosra veszem, hogy az idén bőven lesznek bukások, összeomlások, mert számos szinigazgató, aki koncesszióval rendelkezik, ezidén aligha találhatja meg a legminimálisabb számításait sem s így sorra fognak bukni, ennek folyományaként számos család egész egzisztenciája fog tönkremenni a színházi koncessziók szerencsétlen kiosztása következtében. Sokan kapnak ez évben koncessziót, akik ellen jogosan hangzik el a kifogás, hogy egész áradata s felmerült má a kérdés, hogy nem kellene-e emiatt ezeket a szinigazgatókat bojkottálni.

A bojkott ötlete azonban semmiestre sem nyeres, mert meg kell fontolni azt, hogy a bojkott nem igazgatókat sujt, hanem szinészeket, akik kenyerüket veszítik ennek következtében. El kell viselni ennek a színházi évnek minden nehézségét, mert a Magyar Pártnak megvan a reménye arra, hogy a jövő esztendőre normális viszonyokat teremt a magyar szinészet kérdésében. Súlyos problémát jelent a magyar színházakkal kapcsolatban a vigalmi adó kérdése is, mert az az adókülönbség, melyeket a magyar és a román színházak között törvényesítettek, katasztrofális lesz a magyar színházakra nézve.

Trockij Moszkva ellen vonul.

Egy bolsevik diplomata nyilatkozata Zinovjev bukásáról. — Forradalmi események kergetik egymást Szovjet-Oroszországban.

(Az *Árad* Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Zinovjev szenzációs eltávolítása az orosz szovjet éléről, még mindig élénken foglalkoztatja a diplomáciai köröket. Ugylátszik Zinovjev eltávolítása mégis szakadást jelent a kommunista mozgalomban és nem lehetetlen, hogy az orosz szovjet csakhamar nagy belső harcok színhelye lesz. Erre következtethetünk legalább is a következő nyilatkozatból, amelyet egy neves szovjetdiplomata tett a napokban bizalmas baráti körben és amelyet az *Árad* Közlöny bécsi szerkesztőségének a következőkben módjában van közölnie:

— Zinovjev ugyan az orosz politikai életben bukott ember, — kezdte a bolsevik-diplomata — azonban továbbra is élénke a III. internacionale végrehajtó bizottságának. És ebben nagy veszély rejlik. Zinovjev ugyanis ura a kommunista internacionale hatalmas apparátusának, amelyben az orosz kommunista párt csak egyszerű tag, habár a legerősebb az összes tagok között. Zinovjev a III. internacionale éléről csak az összes állambeli kommunista pártok többsége távolíthatja el a következő kongresszuson. Félő azonban, hogy az európai és amerikai kommunista pártok továbbra is kitartanak Zinovjev mellett. Ennek a helyzetnek következményei beláthatatlanok lennének. Megkezdődne a harc Szovjet-Oroszország és a III. internacionale között, ami belátható időkre a kommunizmus végleges kompromittálását és bukását jelentené. Zinovjev megbuktatása tehát igen komplikált és roppant nagy jelentőségű dolog.

— Zinovjev mindig azt hirdette magáról, hogy ő Lenin szellemi örököse. Állandóan forradalmakra és háborúkra törekedett, nem akarta belátni, hogy itt az ideje, hogy Oroszország kibéküljön a többi államokkal és ezáltal hitelhez jutva, konszolidálódjék. Zinovjev háborút akart viselni mindenkiel és szembe szállott az ugynevezett államkapitalizmus képviselőivel: Csicsserinnel, Rykovval és Stalinnal.

— Zinovjev volt Oroszország rossz szelleme. Állandóan keresztelte Csicsserin akcióit Emlékeztetes a londoni Zinovjev-levél botránya, amely Macdonald bukását és az orosz-angol viszony elmérgesedését idézte elő. Amikor Franciaország és Oroszország között a viszony annyira megjavult, hogy Krasszin Párisba ut-

zott követként, rögtön az első napon Párisnak is meg volt a maga Zinovjev-botránya, amelyet ügynökeivel rendeztetett. Állandóan zavarokat csinált a középeurópai kommunista pártokban is. Vezéreket elcsapott és vezéreket kreált. Ő küldötte Magyarországra Rákosi Mátyást is és Kun Béla is az ő kreaturái közé tartozik.

— Mindent összevéve, Zinovjev volt eddig a rossz szelleme Szovjet-Oroszországnak. Ha sikerül őt a III. internacionale éléről is eltávolítani, úgy talán meg lehet valószínűsíteni az együttműködést a kommunisták s a szociáldemokraták között, szóval meg lehet csinálni az egységes munkásfrontot, mert Szovjet-Oroszország maj vezérei már nem törekednek az egész világ forradalmosítására. Ha azonban továbbra is a III. internacionale elsőki székében marad, úgy ez a bolsevizmus bukását és Szovjet-Oroszországban a teljes felfordulást fogja eredményezni.

A szovjet-diplomata érdekes leleplezésével egyidőben újabb szenzációs hírek érkeztek a forrongó Szovjet-Oroszországból. Moszkvából érkező jelentések szerint Agapovot, a kommunisták központi végrehajtó bizottságának egyik tagját ismeretlen tettesek agyonütötték. Zinovjevet lakásában internálták és a cseka emberei szí-

goran őrzik. Letartóztatták *Lasovicset*, a forradalmi koronatanács egyik vezetőjét is, a neki alárendelt ezredeket pedig az Ural-hegységbe vezényelték. Ezen kívül tartja magát az a hír is, hogy *Kamenevet* is megfosztják eddig viselt állásától. A ma reggeli varsói lapok is alarmhíreket hoznak a legutóbbi moszkvai eseményekkel kapcsolatban. A lapok többek közt azt jelentik, hogy Agapovot, a kommunistapárt végrehajtó-bizottságának egyik tagját meggyilkolták. A gyilkosok elmenekültek. Moszkvában nagyon feszült a helyzet, mert mindenki attól tart, hogy *Trockij*, aki Tver vidékén nagyobb katonai csapatok fölött rendelkezik, adott esetben katonai akciókat kezd pártbarátainak védelmére. Általános a meggyőződés, hogy a lakosság fenyegető magatartása a szovjet-orosz kormányt arra fogja kényszeríteni, hogy a kommunista internacionale ügykörtét likvidálja. A varsói lapok híradásait Moszkvából eddig nem erősítették meg.

Az elhunyt Dzserszinszky helyébe a cseka élére Uischlicht népbiztost nevezték ki, akire nagy és véres munka vár, mert a leningradi szovjet élén a végrehajtóanácsból kirekesztett Zinovjev áll, aki biztosan számíthat a vörös hadsereg zömére és *Trockij* támogatására.

Visszaadják a hadikölcsönkötvényeiket Aradon.

A pénzügyminiszterium megsűrgeti a kötvények kiutalását.

(Saját tudósítónktól.) Két esztendővel ezelőtt érkeztek vissza az aradi pénzügyigazgatósághoz azok a hatalmas ládák, amelyek az öt esztendővel ezelőtt lebélyegzett és beszolgáltatót hadikölcsönkötvényeket tartalmazták. Az aradi pénzügyigazgatóság kormányrendeletkezés alapján küldötte fel a kötvényeket Bucurestibe, ahonnan két évvel ezelőtt azzal a miniszteri rendelettel érkeztek vissza, hogy a kormány nem hajlandó tovább őrizni azokat és ezért szolgáltatassák vissza a kötvényeket eredeti tulajdonosaiknak. Ez a rendelkezés már épen eleget mondott, mert nem jelentett mást, minthogy Románia nem fogja beváltani a kötvényeket és azokat mindenki elteheti emléke magának.

Két éve porosodnak most már ismét az aradi pénzügyigazgatóság őrzetében a hadikölcsönkötvények és nem is érdeklődött irántuk senki. Most azonban akadt egy érdeklődő: a pénzügyminiszterium — amely azt kérdezte, hogy megtörtént-e már a kölcsönkötvények visszaadása. A miniszterium nem indokolja meg, hogy miért kérdezi ezt, de minden bizonnyal nem azért, mert talán most már beváltásukra kerülné sor.

Az aradi pénzügyigazgatóság nem adta vissza eddig a kötvényeket, mert rengeteg egyéb munkával van elhalmazva és személyzethiány következtében eddig nem foglalkozhatott a kötvények kiadásának meglehetősen nagy munkájával. Munkatársunknak azonban kijelentették, hogy még ebben az évben vissza fognak jutni minden tulajdonoshoz a most már úgy látszik nagyon kétes értékű kötvények.

Eltemették az olasz hajókirályt.

Egész Olaszország gyászolja a tragikus halált halt Cosulich Oszkárt. — Megrendítő részletek az apai szív halálos harcáról.

(Triest, július 30.) Ma temették el a munkásság, az ipari, kereskedelmi és hajózási érdekeltiségek óriási részvétele mellett, a kormány képviselőjének jelenlétében a szerencsétlenül járt Cosulich Oszkárt. A menetben több mint tízezer ember vett részt. Azokon az uccákon, ahol a gyászmenet elvonult, az összes üzleteket bezárták. A középületeken és igen sok magánházon gyászfiatlyos trikolor lengett.

A imponáns temetés kapcsán megrendítő részletek kerültek nyilvánosságra a döbbenetes tragédiáról, amelynek áldozata a kis fiúcskáját rajongva mindhalálig szerető apa volt. Cosulich Oszkár hetven darab óceánjáró, rengeteg repülőgép, számos vállalat és Portorose-fürdő tulajdonosa, kora tavasztól késő őszig minden idejét Portoroseban töltötte. Fiacskájával és feleségével délutánként vitorlás-jachtjára ült és legkedvesebb szórakozása volt neki és feleségének a vitorlás melletti uszkálás. Ez volt a rendes programjuk és így kezdődött el a tragikus délután is. Csupán a kirándulás befejezése volt szomorú és a maga valójában szívek mélyéig megrendítő.

Cosulich Oszkár felesége, amint a vitorlás hét óra táján visszafelé indult a kikötőbe, elhagyta a hajót és kiusszott a tengerre. A vitorlás pedig a mólónak vette az útját s a kajütös fedélzeten hárman tartózkodtak, Cosulich Oszkár, fiacskája Calisto és a nevelőkisasszony. Már csak öt-hat méternyire voltak a móló orrától, amikor a négyeszetendős gyermek egyensúlyát veszítve, a hullámok közé esett. A bome elsikoltotta magát, az apa egy szempillantás alatt a fia után ugrott a vízbe, de kétszer-háromszor is alá kellett merülnie, míg a fuldokló gyermeket megmarkolta és a feje fölé emelve a hajóhoz uszott. A kisfiú egészen alélt volt már a nevelő a vitorlás fedélzetén még mindig segítségért sikoltozott és a móló teljesen megtelt emberekkel. A közelben tartózkodó csónakosok és vitorlások mind arra igyekeztek, ahol a népszerű és kedvelt Cosulich Oszkárt látták uszni gyermekével, de nem gondoltak semmi rosszra, mert látványlag baj nélkül értek a hajóhoz.

A fiúcskát az apa felnyújtotta a jachtra és átadta a nevelő kisassznoynak, aki nyomban fürdőkabátjába göngyöltö az alélt gyermeket. Ezek után azt várták, hogy az apa is felkapaszkodik a vitorlásra, azonban mintha kimerült volna, egy pillanatig még a víz felett maradt, majd hirtelen alámerült. Számosan ugrottak a mólóról a vízbe, hogy Cosulich Oszkárt kimentsék. Végül is egy vitorlás öreg gazdája kapta el a vízben fuldokló nagyurat és két társa segítségével felvonszolták a legközelebbi bákába. Ott nyomban, tengerész szokás szerint, az eszméletlen embert fejével lefelé fordították, hogy a vizet kiszorítsák belőle. Közben százan siettek orvosért és minden perc hosszú órának tetszett, míg az orvosok megérkeztek. Három orvos doigozott körülötte, két fel-

jes óráig próbálkoztak, hogy megmentsék az életnek Cosulich Oszkárt, azonban minden hiába volt.

Előbb azt hitték, hogy fulladás okozta a tragédiát, de csakhamar kiderült, hogy az önfeláldozó apát szíve ölte meg. Két órai sikertelen kísérletezés után végre hordágyra emelték és holttestét felvitték a gyógyintézet egyik szobájába. Felesége előtt titkolni akarták a halálhírt, de csak ideig-óráig lehetett. Kilenc órakor már a triestzi lapok riporterei mind Portoroseban voltak. A rádió szét röpitette a gyászhirot, az óceánok fölé a piros-fehér-piros kéményű Cosulich, Adria és Lloyd-Triest-

timó hajóárbócára felutott a gyászlobogó. Afrikai, ázsiai, japán és, amerikai vizeken uszó hajók gyászolják Cosulich Oszkárt. Első volt, akit sürgönyileg értesítettek a tragédiáról: Mussolini, akinek Cosulich Oszkár egyik legjobb barátja volt.

Az egész fürdő gyászolja a kiváló férfit és azt mondják, hogy nagyapja is tragikusán halt meg a portorosei öbölben. Vitorlás közben befeludt a tengerbe. Cosulich Oszkárt azonban a szíve ölte meg, amely gyermekéért dobogott addig a pillanatig, míg kisfiát megmentette az életnek, míg ő maga az örökélet homába költözött.

Aradi mészárosok bünszövetkezete.

A vágóhídi ellenőrzés kijátszásával hamis bélyegzővel látták el a levágott állatok húsát. — Az ügyészség letartóztatta a bűnösöket.

(Saját tudósítónktól.) Mint már megírtuk, az aradi rendőrség kihágások és szabálytalanságok miatt napokkal ezelőt, eljárást indított több piaci mészáros ellen. A megindult vizsgálat aztán mindjárt az elején szenzációs meglepetéseket eredményezett, amennyiben a nyomozások során megállapították, hogy több aradi mészáros a vágóhídi ellenőrzés megkerülésével a lakásán vágott állatok húsát hozta forgalomba és a hús felülbélyegzésére hamisított bélyegzőket használtak. Ezen az alapon a rendőrség tegnap őrizetbe vette Schwartz Ferenc, Haidara Lajos, Haidara Károly és Haidara István piaci mészárosokat, akik kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy a piacon kiárusított állatokat valóban a saját lakásuk udvarán vágták le, de azal védekeztek, hogy erre az a körülmény készítette őket, hogy a közönség leginkább csak borjúhúst vásárolt és a levágott marhák húsát legtöbbször megmaradt, ami nagy veszteséget okozott a mészárosoknak.

Viszont a vágóhídra csak anynyi borjút engedtek hajtani, ahány szarvasmarhát vágtak le. Mivel azonban a hatóságoknak feltűntek volna a tömeges borjúvágások. Bukta István vágóhídi szolgát is beavatták tervükbe, akinek a segítségével az aradi „Perfect” bélyegzőgyárban hat darab főállatorvosi bélyegzőt csináltattak s ezekkel bélyegezték felül a piacon ki-mért borjúk húsát. A rendőrség Schwartznál és Haidara Lajosnál meg is találta a hamis bélyegzőket.

Miután a rendőrségen az a vélemény merült fel, hogy az ellenőrzés megkerülésével a mészárosok beteg, esetleg lovott állatok húsát hozták forgalomba és ezáltal nemcsak kihágást, de büntényt is követtek el, ma reggel az ügyészségre kísérték át az őrizetbe vett mészárosokat, akiket kihallgatásuk után Niculescu főügyész előzetes letartóztatásba helyezett. A nyomozás teljes apparátussal tovább folyik a visszaélésben résztvevő további emberek kilétének megállapítására.

Razug váddal illettek egy magyar földbirtokost

Egy idegbeteg nő fantasztikus meséje kéjgyilkossá-gokról. Megoldódik a fekete ruhás női hulla rejtélye

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy az utóbbi napokban női holttestet fogtak ki a Dunából Szász halombatta közelében. A hullán mindössze egy fekete selyem nadrág volt. Egy héten belül ez már a harmadik fiatal női holttest, a mely fekete selyem alsóruhába volt bujtatva. Nagy szenzációt keltett a budapesti főkapitányságon egy előkelő hölgy bejelentése, aki a szászhalombattai halott nő gyilkosát egy dunántúli földbirtokos személyében nevezte meg, a kinek közvetlenül a Duna mellett van a kastélya, ahonnan nyomtalanul eltűnt egy nő.

Ma a budapesti rendőrség megcáfolja ezt a hírt, mert a főkapitányságon megállapították, hogy az a hölgy, aki ezt a szenzációs bejelentést tette, idegbeteg nő és így bejelentése nem megbízható. A rejtélyes női hulla ügye egyébként a mainap folyamán tisztázást

is nyert. A főkapitányságon Risztics Lázár dr. rendőrtanácsosnál ma jelentkezett Mogyorós Istvánné, aki a külső Váci-úton lakik és akinek férje vasgyári munkás. Mogyorósné siránkozva mondotta el, hogy a lapok közleményei nyomán felismerte Apostagon a kifogott holttestben leányát, a néhány nappal ezelőtt eltűnt Mogyorós Máriát. Leányának öngyilkosságáról Mogyorósné könnyek között a következőket mesélte el:

— Néhány hónappal ezelőtt kisebbik leányom, a 19 éves Ilonka reménytelen szerelme miatt a Dunába ugrott, ahonnan csak napok múlva fogták ki a holttestét. Második leányom, a 22 éves Mária egy könyvkötő-gyárban dolgozott és az utóbbi időben súlyos beteg lett. Nagyon szerette testvérhugát, aki a Dunába ölte magát és állandóan azt hangoztatta, hogy: „mégis csak találkozni fogok Ilonka hugommal, akivel együtt nyug-

szom majd”.

Pár nappal ezelőtt Mogyorós Mária is eltűnt szüleinek lakásáról. Édesanyja csak tegnap értesült a tragédiáról, azonnal Apostagra utazott és a holttestben felismerte a leányát. Megtudta, hogy Dunaföldvár előtt egy állomással ugrott le a hajóról, a hajó vissza is fordult, de hiába keresték, a borus időben, a hóbörgő Dunából nem tudták kifogni és elmerült a habokban.

Panaszkodik

a Mossóczy-telep.

Küldöttség dr. Robu polgármester-nél.

(Saját tudósítónktól.) Aradvárosban bizony majd mindig mostohagyermekként szerepelnek a külvárosok, amelyek lakói de sok panaszt hangoztatnak is emiatt. Különösen az erősen fejlődésnek indult Mossóczy-telep jajdul fel keservesen. E városrésznek tízenkét polgára nevében ma délután Pavecz Béla dr. képviselő vezetésével küldöttség kereste fel dr. Robu János polgármestert s tőlük sok-sok bajuk orvoslását kérték. A küldöttség tagjai a képviselő vezetésével Knéffel Béla, dr. Bradean Athanasz megyei főorvos, Jivulescu Traian igazgató, Szántó Lajos, Hönigesz Sebestyén és Wohlmutth Jenő voltak. Elpanaszolták, hogy a Mossóczy-telepnek semmi összeköttetése nincsen a várossal. Az ut rossz, a lakosoknak egymás telkén, megkerítéseken keresztül kell menniök, ha a városba akarnak jutni, mivel az uccán egész tavak és patakok állnak. A viadukt mellé odadobták az utkészítéshez szükséges köveket, de a munkához még mindig nem fogtak hozzá. Világítás az uccán nincs és így valóságos életveszély a sötétség beállta után ott járni. A közbiztonság sem valami nagyszerű, mert az egész telepen egyetlen rendőrt sem látni éjszaka. A polgároknak thatatlan kutvizet kell inniök, mert nincsen vízvezeték. A küldöttség tagjai mindjárt írásbeli kérvényt nyújtottak át, melyben az ut kikövezését, világítás bevezetését, közutak felállítását és rendőrség kirendelését kérték.

Robu polgármester kijelentette, hogy méltányolja a Mossóczy-telep polgárainak jogos kívánságait s tőle telhetőleg mindent el is követ azok teljesítésére. Mindjárt magához hívatta Muresán János főmérnököt, akit utasított, hogy még hétfőn reggel kezdjék meg a kövezést s rövidesen adjon be költségvetést arra is, hogy a többi kívánság teljesítése mennyi pénzt igényel. A főmérnök holnap nyújtja be erre vonatkozó költségvetési tervezetét.

A polgármester gyors intézkedése általános meglepedést keltett a küldöttség tagjai között, akik siettek, hogy hírül adják a Mossóczy-telep polgárainak jogos kívánságaik teljesítését, amely fejlődési lehetőséget ad ennek a mindinkább előrehaladó városrésznek.

— A Focker-zépek ügye. Bucurestiből jelentik: Mircescu hadügyi miniszter ma fogadta Hollandia bucuresti-i követét a Focker féle repülő-épeszállítások ügyében.

Halálosan összeszurkálták a vízművek művezetőjét.

Az engedetlen munkás borzalmas bosszúja. — Megdőböntő gyilkos merénylet az aradi gázgyárnál. — Ma este meghalt a kórházban az áldozat.

(Saját tudósítónktól.) Ma délben tizenkét óra után véres és megrendítő tragédia történt Aradon a gázgyár épülete előtt. A gyár egyik munkása: Duma Arzén borzalmas kegyetlenséggel összeszurkálta a gázgyár és vízműtelep művezetőjét, Borbély Gábort, akit halálos sebekkel szállítottak a mentők az aradi kórházba. A minden részletében megrázó tragédiáról a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

A renitens munkások.

Néhány nap óta állandóan dolgoznak a munkások az aradi vízvezeték hálózat kijavításán. A munkálatokat tegnapig Kaufmann Kamill gépzemigazgató és Borbély Gábor művezető felügyelet és utasítása szerint végezték. A gépzemigazgató a mai napon szabadságra ment és helyettesítésével Taugner Frigyes gépzemi mérnököt bízták meg. Az éjszaka folyamán a Bul. Regina Mária (Boros Béni-téren) dolgoztak a munkások, közöttük Duma Arzén is, aki nyolc esztendeje szolgálja a gépzemeket. A hajnali órákban Taugner mérnök és Borbély művezető utasításokat adtak a munkásoknak a további teendőkre és mindketten elmentek a vízművekhez, ahol kisebb dolguk akadt. Körülbelül egy óra múlva tértek vissza és meglepetve látták, hogy a munkások nincsenek helyükön. Később egyik munkás visszatért és elmondotta, hogy a többiek a szemben levő korcsmában isznak. Néhány perc múlva Duma Arzén is megjelent a munkánál, akinek kijelentette Taugner mérnök, hogy mulasztásáért ötven lejre büntetik meg, a többiek pedig elbocsátják a gépzemek szolgálatából. Duma Arzén szó nélkül vette tudomásul vette a büntetést és azonnal munkába állott.

Halálos fenyegetés.

Az éjjel dolgozott munkásoknak reggel kellett volna jelentkezniük további utasításokért a gyárban, azonban nem mutatkoztak. Délelőtt tizenegy órakor az igazgató-helyettes és a művezető ismét kimentek a Boros Béni-térré, ahol Duma Arzén a szerelő kocsi előtt állott és amikor Taugner mérnök kérdőre vonta, hogy miért nem jelentkezett a gyárban, a munkás ezt mondotta:

— Hallottam, hogy kidobnak, nem fontos, hogy jelentkezsem. Ha majd megmutatom magam, akkor vigyázzon, mert meggyilkolom az urakat, aztán magamat is kilenctagu családommal együtt. Taugner mérnök meglepetve hallgatta a munkás kifakadását és azt hitte, hogy ittas. Kijelentette neki, hogy engedetlenségéért az ötven lej büntetését száz lejre emeli fel, de tekintettel van a nyolc gyermekére és nem bocsátja el a gépzemekről. Duma Arzén legalább látszólag megnyugodott és a szerelőkocsival elindult a gázgyár felé.

Halálhozó konyhakés.

Ugy látszik, hogy Duma Arzén nem akarta elhinni, hogy engedetlenségét és kötelességmulasztását

ilyen könnyű büntetéssel uszsa meg, mert a gyárba érve elkeseredetten hangoztatta munkástársai előtt, hogy meggyilkolja családját és önmagát, mert egyik csapás a másik után éri. A str. Cuza Voda (Thököly Imre-uccal) egyszobás pincelakásából a házigazdája ki akarja lakoltatni és a gépzemekről is elküldik. A munkás feltűnő izgatottsággal beszélt és arca sápadt volt. Valamivel tizenkét óra előtt a gyárhoz közel lévő lakásába sietett és ott egy nagy konyhakést vett magához. Felesége megkérdezte, miért van szüksége a késre, mire Duma Arzén této-vázni kezdett, majd azt mondotta, hogy valamit faragni akar vele, azután elrohant a gyár felé. A kés munkászubbonya alá rejtette és megállt a gyár kapuja előtt. Közében senki sem tartózkodott.

A gyilkos merénylet.

Néhány perc múlva kilépett a gyár kapuján Borbély Gábor. Nyugodt léptekkel indult a város felé, azonban Duma Arzén elébe állott.

— Most végzek veled! — káltotta, — te vagy az oka mindennek! Kabátja alól kirántotta a konyhakést és a művezető felé döfött. Borbély Gábor kivédte az első szúrás a karjával, de az esztét vesztett ember vérbe borult szemekkel vetette magát a művezetőre és a hosszú pengéjű kést teljes erővel a gyomrába szurta. Duma Arzén szitkozódva rántotta ki a kést a sebből és ismét a szerencsétlen ember felé döfött. A másik szúrás jobb oldalán hatolt be Borbély Gábornak és keresztül hatolt a bordák között és mellén jött ki a kés hegye. A művezető fájdalmas sikoltással hanyatlott hátra.

— Meggyilkolt! kiáltotta.

Kezeit a vérző sebekre tapasztotta és úgy terült el a földön. A gyárból meghallották a kiáltást s többen az uccára siettek. Még látták, hogy Duma Arzén a lakása felé rohant és eltűnt az ucca torcolatánál.

Halálos sebek.

Borbély Gábor segítségére siettek és bevitték a gyár udvarába. Amikor a művezetőnek kezét a gyengeségtől lehamyatlottak a sebekről, hatalmas sugárban ömleni kezdett a vér. Azonnal telefonáltak a mentőkért, akik rövid idő múlva megérkeztek és az eszméletlen embert a kórházba szállították. Ott azonnal műtétet végeztek rajta és megállapította az orvosi vizsgálat, hogy a kés megsértette a májat, keresztül szurta a gyomrot és a tüdőt. — Mindegyik sérülése halálos kimeneteli lehet, de a legsúlyosabbá teszi állapotát a rengeteg vérvesztés, mert a kés keresztül vágta a főitőeret. Az orvosok kijelentették, hogy vérátömlesztéssel talán segíteni lehetne rajta. A konziliumnál jelen voltak Borbély Gábor felesége és három gyermeke, nővére, Stoian Demeter főgépész és Grosz Ferenc szerelő. A halálosan sérült ember nővére, Stohan és Grosz azonnal kijelentették, hogy hajlandók alávetni magukat a vérátömlesztési műtétnek. Az orvosok rövid ta-

nácskozás után úgy határoztak, hogy vér helyett konyhasó oldatot alkalmaznak a műtétnél.

Vall a gyilkos.

A tragédiáról értesítették a rendőrséget, ahonnan Senecula komisszár egy detektívvel és két rendőrrel jelent meg a helyszínen. Azonnal a merénylő lakására mentek és ott találták Duma Arzént, aki minden ellentállás nélkül engedte magát megkötözni. A rendőrségre kísérték, ahol lancu Traian nyomozó-osztályfőnök megkezdte kihallgatását. Duma Arzén elmondotta, hogy végső kétségbeesésében követte el a tettet. Meg volt győződve arról, hogy elbocsátják és ennek oka csak a művezető lehet. El volt keseredve, mert lakását is felmondták és néhány nap múlva feleségével és nyolc gyermekével az uccára került. Ismét hangsúlyozta, hogy önmagát és családját is meg akarta gyilkolni. Eleinte azt állította, hogy zsebkésével követte el a merényletet, később azonban beismerte, hogy a merényletkez egy konyhakést használt, amelyet előzőleg lakásából hozott el. A konyhakést véres jette után bedobta a gyár előtt lévő csatornába.

A merénylőt délután öt órakor két rendőr elkísérte a csatornához, amelyben megtalálták a kést. A gyár előtt hatalmas tömeg várakozott és mindenki a délben történt véres tragédiáról beszélt. Amikor Duma megérke-

zett a rendőrökkel a gyárépület elé, a tömegeből kivált egy asszony, a merénylő felesége nyolc gyermekével és kétségbeesett sikoltozással panaszkodott rettentő sorsukat, amelybe a vérengző, megzordult családapája jutatta őket.

Tragikus halál.

Borbély Gábor szíveket megrendítő nagy tragédiáját ma este hét órakor befejezte a halál. Az aradi gépzemek művezetője már tőrhalált halt, mert jóindulatú és igazságos volt a munkásaival, sohasem ártott senkinek és számos esetben segített az alatta dolgozó embereken. Egy percig sem gondolt arra, hogy Duma Arzént, ezt az elvakult gyilkost eltávolítsa a gépzemről, de meg kellett halnia, mert egy józanságtól megfosztott ember lázas agya vádakat szült ellene. Az orvosok mindent elkövettek, hogy a fiatal, alig harminchatéves embert megmentse az életnek. A tudomány azonban csődöt mondott. Az esti órákban elvesztette eszméletét és anélkül, hogy magához tért volna, este hét órakor meghalt. Borbély Gábor évek óta szolgálja az aradi gépzemeket. Kitűnő szakember és fáradhatatlan munkás volt. — Törhetetlen energiája nem ismerte a pihenést. Éjt és napot egygyé téve, állandóan dolgozott azon, hogy a vízművek hibáit kiküszöbölje. A halál az aradi gépzemek egyik legjobban képzett és legkiválóbb emberét ragadta el. Halála nagy részvétet keltett a városban. Ismerőseim, barátain és rokonain kívül felesége és három gyermeke gyászolják.

Budapestten letartóztattak egy aradi kereskedőt.

Hitelezési csalással vádolják Czinn Elemért.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes letartóztatást foganatosított ma a budapesti rendőrség. Egy Aradon is jól ismert kereskedőt tartóztattak le, akit épen hasonló manipulációk miatt itt is őrizetbe vettek rövid időre. Czinn Elemerről van szó, akinek Czinn & Co. néven textilüzlete volt, amely bizományi áruval volt tele és bizományosai, amikor az elszámolás körül nehézségek merültek fel, csalással és sikkasztással vádolták meg. Czinn akkor öngyilkosságot követett el az egyik aradi szállodában és hátrahagyott levelében hitelezőit vádolta meg azzal, hogy ő miattuk jutott kritikus helyzetbe. Czinn közben felgyógyult és eltűnt Aradról. Nemrégiben budapesti cégek jelentették fel Czinn Elemért csalásért, mert tőlük még a múlt év áprilisában kért hitelbe árut és akkor azt állította, hogy édesatyjával, — akinek Diósgyőri jöhrü üzlete van, — társas viszonyba lépett. A budapesti cégek mintegy hatvan millió korona körüli árut adtak Czinn Elemérnek, aki az árut Aradra hozta és itt értékesítette. A feljelentő cégek: a Fuchs és Langfelder, a Dénes és Forgách cégek, valamint még két textilkereskedő cég a fizetési határidő leteltével Czinn Elemér apjához fordultak és ekkor kiderült, hogy a diósgyőri kereskedő árut nem rendelt és a fiával üzleti összeköttetésben nem állott. A cégek feljelentésére megindult a nyomozás és miután a feljelentésekben foglaltak beigazolódtak, a közben

Budapestre érkezett Czinn Elemért ma elfogták. Kihallgatása után ügyészégi utasítás alapján kihirdették előtte az előzetes letartóztatásról szóló döntést.

Eltemették

az öngyilkos bankárfiut.

Nagy megdöbbenést keltett a fiatal báró tragikus halála.

(Bécs, július 30.) Nagy és őszinte részvétet keltett az osztrák főváros előkelő társágában a közkedvelt fiatal Reitzes Max báró öngyilkosságának híre, aki — mint megirtuk — a wörthi tó melletti Maiernigg nyaralóhelyen szereimi bánatában föbelötte magát. A szerencsétlen véget ért 17 esztendő fiatalember temetése, a család kívánságára, ma a legnagyobb csendben ment végbe. A lesújtott szülők iránt az egész ország mágnáskörében nagy részvét nyilvánult meg s ezerszámra érkeztek a részvétáviratok. A tragikus eset a wörthi tó mellett nyaralók között is nagy megdöbbenést keltett, mivel a fiatal bárót vidámsága és kedvessége miatt mindenki szerette.

— Aradi gyáros adománya. A városi permanens bizottság mai ülésén Reismann Jenő gyáros ajánlatával foglalkozott, amelyben a tüdőkörház betegei részére 200 pár harisnyát ajánlott fel ingyen. A permanens bizottság elfogadta az ajánlatot s köszönetét fejezte ki a gyárosnak a nagylelkű adományért.

A szerelmes szívek „Gyula bácsija” nyugalomba megy

Az október 1-én nyugdíjba távozó aradi anyakönyvvezető visszaemlékszik negyvenéves közszolgálatáról. — Hogyan lett a patikusból szerelmes párok anyakönyvvezetője.

(Saját tudósítónktól.) Mélyenérzett sajnálkozást keltett az egész városban az a híradás, hogy Papp Gyula anyakönyvvezető, a szerelmes szívek örökké jókedvű patrónusa október 1-vel nyugalomba vonul. Felkerestük hivatalában „Gyula bácsit”, aki éppen egy áhitatosan figyelő jegyespárt oktatótt ki, hogy milyen bizonyítványok kellenek ahhoz, hogy a házasságnak ama bizonyos nyugodt révében kiköthessenek. S amikor végzett, mosolyogva állott rendelkezésre.

— Bizony — Kezdte el — szomorú dolog az, ha az ember feleslegesnek tudja magát. Én már sajnos azzá váltam, öreg vagyok már a szolgálathoz s ezentúl más eskefti össze a boldog párokat. Régen végzek közszolgálatot. — Gyógyszerésznek készültem, el is végeztem az egyetemem 1879—80-ban, de közben meghalt az apám s a megye akkori alispánja Tabajdy Károly a megyéhez hívott. 1885-ben, 41 esztendővel ezelőtt kerültem oda. Híres fő- és alispánokat szolgáltam ki. Tabajdy Károlyt, Fábián Lászlót, Vásárhelyi Bélát, Urbán Ivánt, Purgly Lászlót, az alispánok között Ormos Pétert, Szathmáry Gyulát, dr. Dálnoki-Nagy Lajost, Schill Józsefet, mind büszkeséggel Aradiak. Azután jött a háború és én nyugdíjaztattam magam. Nemsokára azonban visszatértem a régi mesterségemhez. A fiatal patikusokat elvitték harcolni s én több aradi gyógyszerterát vezettem 1919-ig. Az impérium átvételekor lettem anyakönyvvezető.

— Néhány érdekes emléket Hymen hivatalából?

— Ebből hál’Isten van éppen elég. Sokszáz, sok ezer fiatal párt eskettem, akik később szerettek vagy gyűlölték, aszerint, hogy boldogok éltek vagy sem. Megtörtént nemrég velem, hogy a korzón megfogott egy csinos asszonyka, egy aradi mérnök felesége s azzal támadt rám:

— Ugy-e akart siklant mellettem?! Érzik, hogy szeretném a napernyőmet eltörni a hátán. Magának köszönhetem, hogy rabszolgává vagyok, hogy egy zsarnokhoz mentem feleségül.

Megkérdeztem, mi a nagy felháborodás oka s ekkor könnyek között vallotta be, az ura megígérte neki, hogy egy koncertre elviszi s az utolsó percben lemondta azt. Ezért akarta a hátamon eltörni a napernyőjét. Mit csinálhattam? Elmentem a férjhez, rábeszéltem, hogy menjen el a koncertre s szent volt a béke. Különbönb sokszor hallottam már elkecseregetett férjektől vagy feleségektől az e fajta kitörést:

— Ez az oka a szerencsétlenségemnek. Minek adott össze azzal a „sárkánnyal” — vagy „gazemberrel”. — aszerint, hogy milyen nemű az eiszontyolodott házasság. Mintha én kerestem volna össze őket egymásnak. Van egy igen kellemetlen emlékem is. Eljött hozzám egy szomszédmegye aktív alispánja s hivatalos úton igazolta

menyasszonya aradi lakását, a melynek alapján összeeskettem őket. Később az alispánt valaki feljelentette s kiderült, hogy a menyasszony nem volt aradi, a hivatalos iratot egy akkori tisztviselő barátságából állította ki neki. Az alispán már régebben felesége gyanánt szerepeltette menyasszonyát. Én fegyelmet is kaptam.

de viszont sikerült igazolnom jóhiszeműségemet.

— De van szebb emlékem is. Éppen a napokban jött egy fiatal házaspár saját fogatán értem, hazavitték hozzájuk és igen szép ajándékot nyújtottak át. Boldogan élnek, nagyon boldogan s ezt nekem tulajdonítják. Ma 63 esztendő vagyok és csak egyet sajnál-

Októberben új községi választások lesznek.

Mégis feloszlatták a városi tanácsokat. Ellentmondó hírek a kormány terveiről

(Saját tudósítónktól.) A városi tanácsok körül egészen különös kavargás van, valóságos kergegök egymást az ellentétes hírek. Egyik nap a feloszlatastról jön hír, másnap erélyes cáfolat következik. Most megint az a hír járja, hogy a kormány feloszlattja a tanácsokat. Goga belügyminiszter közvetlen környezetéből szerzett információk úgy szólnak, hogy a feloszlatastról a politikának alig van köze és a belügyminiszter kizárólag adminisztrációs okok miatt kívánja a tanácsok jelenlegi összetételének megváltoztatását. Goga Octavian szerint ugyanis a tanácsok személyi összeállítása nem olyan szerencsés, hogy a tanácsok feloszlatastról káros lenne a városok adminisztrációjára nézve, mert már a jelenlegi városi tanácsokban helyet foglal egy-két ember, aki a hiva-

tása magaslatán áll, azonban a legtöbb tanács tag nem felel meg azoknak a követelményeknek, melyeket hozzájuk fűztek és a modern városfejlesztés nagy körülmények között és intelligenciát igénylő munkájához alkalmatlanok.

A feloszlatastról az új választások megtartásáig egy interregnum áll majd be a városok közigazgatási életében, melynek idejére kinevezett tanács tagokkal kívánja a belügyminiszter a városi kormányzást megoldani. A kinevezés paritásos alapon fog megtörténni, azonban ez korántsem lesz a végleges megoldás, mert azt csak a szeptemberben, vagy októberben megejtendő választások fogják meghozni.

A belügyminiszteriumban különben behatóan folynak a közigazgatás átalakításáról szóló törvény előkészítésének tárgyalásai.

lok: október 1-től nem láthatom többé a szép menyasszonyokat, amint pirulva „igen”-t rebegnek.

A visszaemlékezés árját egy fiatal pár szakítja meg. Szinte rányog az arcukon a szerelem s Papp Gyula atyai tanácsait tágra nyitott szemmel hallgatják. „Gyula bácsi” megelégedik interjúról, mindenről s jóakaró arccal mesél az összefonódott kézzel álló szerelmes párnak a rózsaszínű fátyolba burkolt, szép, boldogságos jövőről... (m. r.)

Művészet.

A szigorú minisztérium.

Zavarok a kóristák jutalomjátéka körül.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi karszemélyzet jutalomjátékául a szezon végével „Egy nap Aradon” címmel látványos revü került színre a Nyári színházban. Az előadás telt ház előtt folyt le és így a színpad közkatonaiknak kilátásuk volt arra, hogy elmaradt gázsijuk fejében egy kis anyagi kárpótláshoz jutnak. Az aradi pénzügyigazgatóság azonban részben keresztülhuzta ezt a számlást azzal, hogy a revüt kabaréelőadásnak minősítette, amelyre nem érvényes a színtársulatra vonatkozó adókedvezmény és a szegény kóristákon 32 százalékos adót vasalt be a pénztárból. A karszemélyzet ezt a határozatot megfellebbezte a pénzügyminiszteriumhoz és igazolta, hogy a revü egységes színpadi műfaj, amelyben a társulat tagjai szerepeltek. A felelőzésre ma érkezett meg a pénzügyminiszter válasza, amely elutasító volt. Hogy a miniszter szíve nem könyörült meg a nyomorult helyzetben levő kóristákon, az még nem olyan feltűnő, elvégre a számok és paragrafusok között könnyen elvész ez a bizony elég ritka emberi sajátság. Érdekes és megemlíthető azonban az az indoklás, amelylyel a pénzügyminiszterium a karszemélyzet felelőzését elutasította. A miniszterium ugyanis nem azért kötelezi a kóristákat a 32 százalékos adó megfizetésére, mert az előadásnak kabaré jellege volt, hanem —

ennylt ir elő a törvény. E végezből tehát megtudtuk, hogy az ország egyik kisebbségi nemzetének a nyelve — idegen Romániában. A pénzügyminiszterium szerint.

* Nagy Géza fényképész műterme Aradon (ünnep- és vasárnapokon) d. e. 9-től 1-ig, d. u. 3-tól 6-ig van nyitva.

Eltemették

a „regimentstambourt.”

A temetésre a 93. gyalogezred zenekara is kivonult.

(Saját tudósítónktól.) Impozáns részvét mellett temették el ma délután hat órakor a volt aradi harminchármas gyalogezred alkarmesterét, Zoltán Nándort, aki tegnapelőtt délelőtt tragikus módon vetett véget életének. Az aradi közpórház udvarán már hat óra előtt összegyűlt a hatalmas gyászoló tömeg. A temetésen megjelentek az Astra-gyár igazgatói és tisztviselői kara, munkássága, a vagongyári zenekar és az Astra-gyár énekkara. Mélyszéges hatást váltott ki a gyászoló tömegben az, hogy az aradi helyőrség katonazenekara is teljes díszben megjelent a karmester vezetésével. A katonazenekart csak egy gyászjelentéssel értesítette a család a halálesetről és ez elég volt arra, hogy az egykori bajtársat, a volt kollektát az aradi katonazenekar is kikerülje utolsó útjára. A gyászistentiszteletet az Astra-gyár énekkarának gyönyörű temetési éneke előzte meg és a megható gyászbeszédet, után a katonazenekar és az Astra-gyár zenekara egész a temetőbe kísérték el a halottat és felváltva játszották a gyászindulókat. A halottas kocsit elhúzózták. Beszárkukkal Farkas koszt-

A tárgyalásokat Goga Octavian belügyminiszter vezeti és azokon ugyszólván az összes prefektusok részt vesznek. Beavatott forrásból nyert értesüléseink szerint Goga a tervezett hasznos újításokat a legrövidebb időn belül kívánja életbe is léptetni és az új közigazgatási beosztást megcsinálni. Arról, hogy milyen lesz ez az új közigazgatási beosztás, még nincsenek pontos értesülések, azonban biztos forrásból származó hír alapján úgy tudjuk, hogy a kormány Erdély és a Bánság részére Kolozsváron, illetve Temesváron közigazgatást vezérfelügyelőségeket fog felállítani, melyek ezeken a területeken teljes közigazgatási ellenőrzést gyakorolnak. A vezérfelügyelőségeknél valamelyest államtitkársági jellegük lesz és közvetlenül a belügyminiszterrel fognak függönek.

rut az aradi volt harminchármas gyalogezred katonái küldték. Az Astra-gyár tisztviselőkara, munkásai és az aradi nyugdíjasok szintén koszorút helyeztek a koporsóra. Zoltán Nándor, a volt regimentstambour temetésén az egész város ószinte részvéte nyilvánult meg.

S P O R T.

O Toldi vándordíjas nemzetközi birkozóverseny ma este 9 órakor a Nyári színházban külföldiek részvéte lével kezdetét veszi.

O Cluj—Arad válogatott lesz vasárnap, aug. 1-én d. u. 6 órai kezdettel a Glória-CFR-pályán. Tekintve, hogy Cluj válogatottja most szerepel először Aradon, nagy érdeklődést váltott ki a sportközönség körében. Jegyek elővételben vasárnap délelőtt a pályán.

— Nők kongresszusa Aradon. A Szociális missziók kongresszusának mai napján a mise után Lovich Ilonka beszélt a politikai és egyéni erkölcsről. Leszóezte, hogy az erkölcs korokon és egyéneken keresztül egyforma. Nincsen külön egyéni és politikai erkölcs. Utána Olasz Péter folytatta a tegnap megkezdett Rerum Novarum magyarázatát beaztán a serdülő fiúk lélektanáról beszélt. Délután dr. Simó Emilia ismertette a nemrég tartott nagyszabedű „háziasszonyiskola” kurzusán tapasztaltakat, majd Lovich Ilonka a nők gazdasági, jogi és kulturális helyzetének megóvásáról beszélt. Utána Monay Ferenc dr. „A jónak győzelmébe vetett hit ápolása saját lelkünkben s a másokéban” cím alatt figyelemre méltó tanításokat mondott el. Holnap a misszió tagjai délelőtt 10—12-ig és délután 5—7-ig rendes évi ülést tartanak.

H I R E K.

A váradai postatolvaj nyomában

A vasúti posta pénztárosát gyanúsítják a pénzeslevelek eltűnésével.

(Oradeamare.—Nagyvárad, július 30.) A váradai vasúti postán történt másfélmillió lopás tettesét még mindig nem sikerült kideríteni, dacára annak, hogy a nagyváradai rendőrség minden vezetője és egész detektívcsapata részt vesz a nyomozásban. A nyomozó hatóságok Abrudan János pénztárost gyanúsítják a lopás elkövetésével, mert a körülmények és a kihallgatott tanuvallomások mind e mellett szólnak, de viszont döntő bizonyíték nincs Abrudan ellen. Megállapítást nyert, hogy a forgalmi terem ajtaját — amelyben a kifosztott résimódi Wertheim-kassza is áll — teljesen sértetlenek voltak, a tettes, vagy tettesek még alkulcsot sem használtak, hanem a saját kulcsaival nyitották ki az ajtókat. Megállapították, hogy Abrudan vasárnap reggel 16 pénzeslevelet vett át az expedicióból, azzal, hogy beviszi a kasszába. A forgalmi teremben dolgozó tisztviselők most egyhangúan azt vallják, hogy nem látták, amint a pénztáros az expedicióból kihozott pénzesleveleket a kasszába tette. Pedig a helyiség kicsiny és a vele együtt dolgozó tisztviselőknek okvetlenül látniuk kellett volna. Még Pop Vasile, az amerikai levelek intézésével megbízott tisztviselő sem látta ezt, pedig közvetlenül Abrudan mellett dolgozik és mindvégig ott volt, amíg Abrudan el nem távozott. Hasonló vallomást tettek azonban a többiek is. Gyanus az a körülmény is, hogy szerdán, csüförtökön, pénteken s szombaton nem kézbesítette a pénztárnok csak azokat a pénzesleveleket, amelyekben kisebb pénzeszegek voltak. Azokat a leveleket, amelyekben 100.000 lejnél nagyobb összeg volt, összegyűjtötte s ezek a nagy összegeket tartalmazó levelek tűntek el. Amikor Abrudant megkérdezték, hogy miért nem kézbesítette ki a nagyobb összegeket tartalmazó pénzesleveleket, vállalt vonva felelte:

— Rosszul érztem magamat, nem volt kedvem a leveleket feldolgozni! A nyomozás nagy eréllyel folyik a bűnös kiderítésére.

— A pénzügyminiszter Erdélyben. Bucurestiből jelentik: Lepadatu pénzügyminiszter a jövő hónapban Erdélybe és Bucovinába utazik a pénzügyigazgatóságok meglátogatására.

— Az alispán helyettese. A belügyminiszter most érkezett rendelkezésével a szabadságra távozott dr. Lázár Agoston alispán helyettesítésével dr. Cornea János radnai főszolgabíró bizta meg, aki ma délután át is vette hivatalát. Dr. Cornea János minden délelőtt Aradon lesz, míg délután radnai hivatalát fogja ellátni, mert oda nem rendeltek ki helyettesét. Dr. Lázár Agoston szabadságát Algyógy fürdőn fogja tölteni.

— Népszavazás a diktatúráról. Madridból táviratozzák: Szeptember 12-én tartják meg Spanyolországban a népszavazást arra vonatkozóan, hogy a nép kívánja-e a diktatúrával további fenntartását. A jogosultak minden községben személyesen kötelesek résztvenni a nyílt szavazásban. Liberális körökben azt híresztelik, hogy a kormány a nemmel szavazókkal szemben megtorlást fog alkalmazni. Legjobb kreppapírok Kerpelnél.

Ongyilkos lett Kemal egyik merénylője

(Konstantinápoly, július 30.) A mai nap eseménye Törökországban Kara Kemal ifjútörök vezér öngyilkossága. Kemalt június óta körözte a rendőrség a Ghazi elleni merénylet egyik tetteseként és a bíróság in contumaciam halálra ítélte.

Tegnap délután a rendőrség Kara Kemal nyomára bukkant. Kara Kemal menekülni próbált,

de amikor látta, hogy ez nem sikerül, a rendőrök szeme láttára agyonlőtte magát.

Tekintettel arra, hogy halálra volt ítélve, a holttestét akasztófán közszemlére teszik ki. Kemal volt az ifjútörök gazdasági szervezetének megteremtője és azon fardozót, hogy az ifjútörökök ismét a hatalom birtokába jussanak.

Aradmegyei nagykereskedő tragédiája

Mulatozás közben véletlenül elsült revolver halálra sebzett egy fiatal csermői kereskedőt.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka Csermőn. Ma délelőtt a csermői csendőrőrs telefonon jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Tupariu Constantin csendőrőrmester, a csermői őrs parancsnoka az elmúlt éjszaka mulatozás közben véletlenül agyonlőtte Riesz Vilmos 28 éves gazdag csermői kereskedőt. A jelentés szerint Tupariu és Riesz együtt mulatoztak az egyik csermői vendéglőben. Mulatozás közben a már ittas állapotban levő csendőrőrmester elővette szolgálati revolverét és kedélyesen tréfálkozva a revolvert ráemelte Rieszre. Ebben a pillanatban a revolver egészen véletlenül elsült és a golyó a Riesz Vilmos mellébe

furúdvá, nyomban megölte a szerencsétlen fiatalembert.

A csermői csendőrőrs jelentése folytán, — amelyből azonban nem tűnnek ki a szerencsétlenség bővebb részletei — Mandru ügyész, Bradean Atanaz dr. kórházi főorvos és Cherovicu csendőrkapitány ma délután Csermőre utaztak, hogy a boncolást megejtsék és a szomorú dráma részleteinek kiderítése végett megindítsák a helyszíni vizsgálatot. A szerencsétlenség híre Aradon is nagy megdöbbenést keltett. Az előzőek módorú fiatalembert bejáratos volt az aradi urí társaságokba és mulatók természeté révén az egész városban ismerték. Riesz Jenő aradi nagykereskedő különben bátyja a tragikus halált halt fiatal kereskedőnek.

Bicsérdy „mester” izmaival hódít.

Mégis csak bemutatkozott a szegedieknek — levetkőzött.

(Szeged, július 30.) Emlékeztet, hogy Bicsérdy „mestert” az első komoly kudarc Magyarországon, Szeged városában érte, ahol előadás közben rendőri aszisztenciával távolították el a nagyteremből, mivel egy indiszkrét kérdésre egyszerűen vetkőzni kezdett a pódiumon. Budapesti hívei lassanként elhagyogatták és a mester propagandaletét ugyszólván kizárólag az Erdélyben megjelenő lapjában élte ki, amelyben a legfantasztikusabb sikerekről számol be erdélyi híveinek.

A napokban azután Bicsérdy mester újból hallatott magáról. Szegedi híveivel levelet intézett, amelyben bejelentette, hogy még egyszer szeretne Szegedre lemenni — de a nyilvánosság teljes kizárásával. A hívek meg is őrizték a mester szigorú inkognitóját és csak egy véletlen lett árulója. Bicsérdy ugyanis nem tudta elfelejteni és megbocsájtani a szegedieknek, hogy legutóbbi szegedi előadásán nem engedték levetkőzni. Most tehát mégis csak meg akarta mutatni

izmait. A most tartott előadáson szigorúan csak a hívei voltak jelen, így azután nem is szivárgott ki, hogy mik voltak azok avilágot megrontó bölcsességek, a miket ott elmondott.

Másnap szűkebb környezetével kiment a strandra. Itt azután gondoskodott, hogy tudomást vegyenek róla, Feszülő, testét alig fedő kis trikót öltött s bár a Tisza hullámain óvatosan elkerülte, mert a hidegvíz úgy látszik nem szükséges a szafótvén évig való éléshez, összefont karokkal, kifeszített melllel, katonás lépésekkel rőtta végig a strand homokját. Végig rőtta pedig nem egyszer, hanem annyiszor, amíg mindenki fel nem fedezte s amíg nem hallotta, hogy az emberek suttojják körülötte:

— Ni, ott megy Bicsérdy!
— Akkor azután a felismerést megköszönő primadonna-mozdulattal, még feszesebb léptekkel — a vízet azonban jó messzire elkerülve, — távozott.
Bicsérdy tehát mégis megmutatta fohagyman és datolyán táplált izmait a szegedieknek.

— A megsértett női tanácsos. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy egyik aradi rendőrtiszt inzultálta Rózsay Ferencné, a városi tanács szocialista női tagját, aki tiltakozott az ellen, hogy a rendőrtiszt alaptalan gyanu miatt a strandról be akart kiűzni egy öreg embert. Rózsayné ma felekezett dr. Robu János polgármester írásbeli panaszt nyújtott át a rendőrtiszt ellen. A polgármester, mint a tanács feje, teljes elégtételt ígért a női tanácsosnak s azonnal áttétette az iratokat a rendőrprefekturára, amely lefolytatja az eljárást

magáról megféledezett rendőrtiszt ellen.

— Leszállítják a lisztárakat. A buzaárak állandó esése arra készítette Aradváros vezetőségét, hogy a liszt és kenyérárakat megfelelő módon leszállítsa. A liszt 13, 17 és 18 lejes árárt 1000 lejes buza alapján számították, viszont a mai hetipiacon 750 lej volt métermázsánként. Ennek megfelelően a holnapra egybehívott ármaximáló ülésen nagyarányú árszalítás lesz. A kifli ára 1 lej marad s a vizes kifli sulya 3, a vajásé 2 deka lesz. A kenyérszító közönség kétsége-

lenül meglegegedéssel fogadja az árszállítás híreit.

— Prefektusok értekezlete. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban holnap az erdélyi és bánásgyi prefektusok tartanak értekezletet a közigazgatás megjavítása ügyében.

— Házasság. Kolozsvári Iduska és Papp Károly e hó 31-én, szombaton este 8 órakor kötnek házasságot az aradi róm. kath. templomban.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad. Str. Barltiu 39. Telefon 513. sz.

— Egyenlenség a francia kormányban. Párisból táviratozzák: Poincaré kormányának egysége vesztélyben forog, mert Briand pártja, a köztársasági szocialista párt azt követeli, hogy a washingtoni és londoni adósságegyezményeket haladéktalanul ratifikálják, mert külföldi segítség nélkül Franciaország pénzügyei nem jöhetnek rendbe. Poincaré azonban a kamara őszi ülészakára akarja halasztani az adósságegyezmények ratifikálását. Ma különben megkezdődött a francia-belga pénzügyi tárgyalás, amelyen a valutanehezségek közös erővel való leküzdéséről tárgyalnak.

— A „Képes Ujság” megjelenését tizenkettedik száma újabb állomását jelenti a rendkívül népszerű, illusztrált lap rohamos fejlődésének. A csinos kiállítású, megnagyobbított terjedelmű ujság mintegy hatvan aktuális fényképet, nagyszerű novellákat, verseket, rendkívül érdekes színházi, mozi, divat, sport, rádió stb. közleményeket közöl a legjobb tollú íróktól.

— Háztulajdonosok mozgalma. A Romániai Háztulajdonosok Szövetségének bucuresti-i központja átiratot intézett az összes fiókszövetségekhez, amelyben arra szólítja fel őket, hogy különböző időpontokban rendezzenek Erdély városaiban országos jellegű kongresszusokat. A kongresszusokon megalkotandó új lakbérleti törvény kérdésében foglalnak állást és a háztulajdonosok érdekében szükséges intézkedéseket fogják megbeszélni, amelyeket azután memorandum alakjában juttatnak el az igazságügyminiszterhez. Az első ilyen kongresszus augusztus elsején, vasárnap lesz Oradeamaren (Nagyváradon) és akik Aradról résztvenni óhajtanak ezen a nagyjelentőségű kongresszuson, azok jelentkezzenek dr. Steinitzer Pál ügyésznel, a szövetség Str. Ilarie Chendi 13. szám alatt levő irodájában.

— Süketnéma gyermekek oktatása. A temesvári süketnéma intézetben a jövő tanévre több 7—10 éves süketnéma fiú és leány nyer felvételt. Igazoltság esetén a felvétel ingyenes. A felvétel iránti kérvények sürgősen, de legkésőbb augusztus 15-éig küldendők be az intézet igazgatóságához (Dózsa-ucca 15. szám). Születési-, orvosi- és oltási bizonyítvány mellékelendő.

— Köszönetnyilvánítás. Az Öreg Otthona és Szeretetház javára legutóbb rendezett parkünnepélyen közreműködőknek, valamint mindazoknak, akik az ünnepélyhez adományokkal járultak, ezúton fejezzük ki a gyámoltak nevében is benső köszönetünket. Az odaadást, melyet a rendezőség szíves volt kifejezni, valamint az adományozások körül tanúsított áldozatkészséget hálással jegyeztük fel. Az előjárásár

— A Maros halottai. Hornea Demeter 17 éves sajtenyi legény fürdés közben a Marosba fulladt. Holttestét ma hajnalban fogták ki. — Ugyancsak ma reggel vetette ki Ujarad hátrájában a Maros Riza Radó altiszt holttestét is. A szerencsétlenül járt katonára a CFR vasutársaság teljesített szolgálatot és a 9-es számú hidőrség parancsnoka volt. Három nappal ezelőtt egymagában fürdött a temesvári hid alatti mély vízben. Egy örvény elkapta és még mielőtt a hidon őr-álló bajtársa segítségére siethetett volna, nyomtalanul eltűnt a hullámok közt. A szerencsétlenül járt altisztet ma délelőtt temették el.

Püspökgyógyfürdő (Oradea mellett)
600 év óta használják bámulatos eredménnyel 42° C kén-, rádiumos hőforrásait köszvény, reuma, csusz, ischias, csonttörés, ficamodások és női betegségek ellen. Uszoda 26° C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanítás, nap- és homokkúra. Augusztus 20-tól szobát előzetes megrendelés nélkül is lehet kapni. szobáknál 20 % árengedmény.

— Öngyilkos magyar tiszt. Budapestről táviratozzák: Schmuck Géza 26 éves tüzérfőhadnagy. ma szolgálati fegyverével agyonlőtte magát, mert rési gyomorhaja kiújult és azt hitte, hogy az gyógyíthatatlan. A főhadnagy néhány hónappal ezelőtt vette el feleségül egy vendéglősné fiatal leányát és akkor anyósa őt szobába lakásába költözték, ahol a legboldogabban éltek együtt. Nyárra kimentek visegrádi villájukba és amikor visszatértek, akkor keresett fel orvost a főhadnagy, aki másnapra azzal kérte magához, hogy meg fogja röntgenezni. Otthon panaszkodott a főhadnagy, hogy nagyon súlyos betegnek hiszi magát és alig sikerült megnyugtatóni. De még visszanyerte jó kedvét. Ma azonban a szalonban szolgálati fegyverével fobelötte magát és mire a kórházi műtőasztalra helyezték, már kiszenvedett.

— Az aradi esti egyetem eszperanto osztályának kirándulói kedvező idő esetén vasárnap reggel fél nyolckor a villamos állomásnál találkoznak.

— Vádat Aradváros építésze ellen című cikkünkre ma a következő levelet kaptuk: Igen tisztelt szerkesztő ur! Az ellenem megindult fegyelmi vizsgálatot azok az építési vállalkozók és építkezések nem jogosult kontárok alapítványi vádjai eredményezték, akiket a városi tanács szabálytalan építkezés miatt több ízben megbírságot. E bosszúból ellenem emelt vádat alapítványosságát a fegyelmi bizottság előtt, hivatalos okmányokkal fogom bebizonyítani. — A tényállás az, hogy mindig az építési szabályrendelet értelmében jártam el, ha valaki szabálytalanságot követett el, annak megbírságolását javasoltam. Ez kötelességem volt. Hogy mint építészmérnök szabad időmben privát munkát végeztem, az tény. Erre a Reklamant pentru aplicarea legel statului functionarilor publici 26-ik pontja alapján jogom van. S ez természetes is, mert 4300 lej havt fizetésből, amikor egy kőműves palér 10—12.000 lejt kap, családoddal nem tudok mezélni. Tisztelettel: Freund Ázoston építészmérnök.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiba Birta 18.
Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Meg akartak vesztegetni egy aradi pénzügyi ellenőrt.

Aradmegyei kereskedő különös bosszúja. Megvesztegetés után bűnvádi feljelentés.

(Saját tudósítónktól.) Nem mindennapi vesztegetés ügye foglalkoztatja az aradi pénzügyigazgatóságot. Radulescu Virgil aradi pénzügyőri ellenőr néhány nappal ezelőtt vizsgálatot tartott Plav Demeter siriái (világosi) kereskedőnél és megállapította, hogy Plav súlyos forgalmiadó-kihágást követett el. Jegyzőkönyvet vett fel az esetről és jelentését épen be akarta terjeszteni a pénzügyigazgatósághoz, amikor Plav jelentkezett nála, Plav első megjelenése nagyon furcsa körülmények között történt meg. Egy elsőrendű minőségű és igen hosszú vég vásznat dobtak be Radulescu lakásának nyitva hagyott ablakán a késő esti órákban. Radulescu megállapította, hogy a vásznat a kereskedő felesége hajtotta be, aki azonban néhány pillanat múlva már eltűnt az ablak alól.

Másnap aztán Plav Demeter megjelent Radulescunál és 4500 lejt nyújtott át neki azzal, hogy az ügyet Radulescu intézze el simán. Plav azonban nem elégedett meg annyival, hogy ügye sima elintézését nyerhet vesztegetés révén, hanem még Radulescu is bosszút akart állani, amiért nem hunyt szemet az első pillanatokban visszaélései fölött. A Radulescunak átadott bankjegyek számait előre feljegyezte magának és miután az összeget az ellenőrnek átadta, a bírósághoz sietett és feljelentést tett Radulescu ellen, egyben pedig kérte, hogy tartsanak házkutatást Radulescunál, ahol megtalálhatják a vásznat és az ő általa megjelölt számozású bankjegyeket.

A pokoli terv nem sikerült. Radulescu ugyanis Plav távozása után azonnal hozzáfogott írásos jelentésének elkészítéséhez, melyben jelentést tett a pénzügyigazgatóságnak a megvesztegetésről és a kapott pénzt letétbe helyezte. A kiszállott hatósági közegek előtt már a jelentés másolatával igazolhatta Radulescu, hogy a legkorrektebb módon járt el. Az ellenőr jelentése ma megérkezett a pénzügyigazgatósághoz és ahhoz csatolva van a két corpus delicti: a 4500 lej letéti nyugtája és a vég vászon. Siriái általános érdeklődéssel várják a furcsa vesztegetési ügy fejleményeit.

Sterné, aki a széken ülve hallgatta a jelentéstételt, felugrott és érdeklődni kezdett a rendőrnél, nem az ő férje uszott-e ki a partra? — En nem tudom, kinek a férje — felelte a rendőr. — Stern Lajosnak hívják és azt mondotta, hogy zsákkereskedő. — A férjem! — kiáltotta az asszony. Stern Lajosnak más baja nem történt, minthogy sok Dunavízet ivott. A rendőrök a Rókus-kórházba szállították s természetesen felesége szintén utána szaladt a Rókus-kórházba, hogy megláthassa a Duna habjaiból megmenekült férjét.

Jobb észre tért öngyilkos

Beugrott a Dunába, de meggondolta magát és partra uszott egy pesti kereskedő.

(Budapest, július 30.) Ma éjszaka két órakor nagy izgalom és szaladgálás volt a csendes Lánchídon. A Lánchíd pesti hídfőjénél szolgálatot teljesítő rendőr futva rohant a Lánchíd közepe felé, ahol egy aísóruhára vetkőzött férfi ereszkedett befelé a Dunába. Mire a rendőr odaért, a férfi már belezuhant a vízbe, azonban nem merült el, hanem mint kitiűző uszó, nagyszerű tempóval szelte a habokat a fővárosi ingyeneszoda irányában.

A hidon otmaradt ruhája, kabátja, nadrágja és barna cipője. A rendőr átvizsgálta a kabát zsebeit, egy levelet talált, amely Stern Lajosnénak volt címezve a Népszínház-ucca 53. számú házába. A levélben a következő állott:

— Édes fiam, bocsáss meg, hogy öngyilkos leszek, nem bírom tovább az életet és meg kell halnom.

Közben a partról csónakkal indultak az öngyilkos után. Az uszó ember hol alábukott, hol újra felmerült, egyszerre eltűnt a csónakon üldözők szeme elől.

A rendőr a levelet átadta a főkapitányság központi ügyeletének, ahonnan azonnal kiküldték Stern Lajosnéhoz, a Népszínház-ucca 53. számú házába és értesítették a történetéről. Stern Lajosné zokogva jött be a főkapitányságra, ahol szinte önkívületi állapotba esett férje öngyilkossági kísérletének hallatára.

Amint a főkapitányság központi ügyeletén siránkozott a félig ájult asszony, egy másik rendőr állított be és odaállt az ügyeket vezető tanácsos elé.

— Tanácsos urnak alázatosan jelentem, a fővárost ingyeneszodánál egy ember a partra uszott.

Sterné, aki a széken ülve hallgatta a jelentéstételt, felugrott és érdeklődni kezdett a rendőrnél, nem az ő férje uszott-e ki a partra? — En nem tudom, kinek a férje — felelte a rendőr. — Stern Lajosnak hívják és azt mondotta, hogy zsákkereskedő. — A férjem! — kiáltotta az asszony.

Stern Lajosnak más baja nem történt, minthogy sok Dunavízet ivott. A rendőrök a Rókus-kórházba szállították s természetesen felesége szintén utána szaladt a Rókus-kórházba, hogy megláthassa a Duna habjaiból megmenekült férjét.

Betörték

egy aradi drogériába.

(Saját tudósítónktól.) Bámulatos vakmerőséggel végrehajtott betörést követtek el ma éjszaka Aradon a város főterén, a Bul. Regina Mária (Andrássy-tér) 12. számú házban lévő Szabó György-féle drogériában. A drogéria a Fischer Eliz-palotában van és a betörő az udvaron át behatolt a pincébe, ott két ajtót feltört és egy csapóajtón keresztül jutott fel az üzlethelyiségbe.

Először a páncélszekrényvel próbálkozott. Itt érdekes akadályra bukant. A páncélszekrény főkulcsát Szabó György elveszítette és csak két kis kulccsal zárták be az este a kasszákat. A betörő valószínűleg ismerete a helyzetet, mert az íróasztal fiókjában megtalálta a két kulcsot és azzal kinyitotta a szekrény zárját. A páncélszekrény ajtaját most már csak fel kellett volna nyitnia, hogy kivegye belőle a több mint százezer lej készpénzt. A betörő azonban abban a hiszemben, hogy a kassza még

zárva van, aheiyett, hogy az ajtót kinyitotta volna, csavart egyet az ajtó fogantyuján, amivel végleg bezárta a páncélszekrényt. Rövid és sikertelen próbálkozás után a betörő a készpénztárhoz ment, ahonnan mintegy huszonhatezer lej készpénzt vett el. A polcokról leszedett néhány puderes dobozt, parfümös üveget, valamint Lázár Romulus Astra-gyári hivatalnok tegnap otthagytott felöltőjét s eltávozott.

A betörést Szabó Györgyné a reggeli nyitáskor vette észre és azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Cerches komisszár és Rasztig vezető-detektív mentek ki. Lakatost kellett hívni, hogy a betörő által bezárt szekrényt kinyissák és amíg a felnyitás meg nem történt, Szabó Györgyné — kinek férje nincs Aradon — érthető izgalommal várta az eredményt, mert attól félt, hogy a tettes a páncélszekrényt is kirabolta. A felnyitás után azonban megkönnyebbülve látta hogy az ügyetlen betörő elzárta maga elől a legértékesebb prédat. A kár huszonnyolc-harminc ezer lej és a betörő előreláthatólag egy-két napon belül a rendőrség kezibe kerül.

Arad-Temesvár

egy színkerületben.

Közös színtársulattól remélhető csak magas nivóju színikultura.

(Saját tudósítónktól.) A „Temesvarer Zeitung“ egyik legutóbbi száma a magyar színiszegzon ügyével foglalkozva tiltakozik az ellen, hogy Temesvár az aradi színtársulat egyik mellékállomássává degradálódjék. Laptársunk aggodalmaival szemben módunkban van Arad város vezetőségének idevonatkozó álláspontját ismertetni és annak világos okfejtésével és érveivel megdönteni a temesváriaknak talán csak húságon alapuló ellenvetéseit. Illetékes helyről kaptuk az alábbi érdekes és a helyzetet megvilágító nyilatkozatot:

— Vitán felüli, hogy Temesvár, amelynek mellékállomása nincs, egymaga képtelen nagy és megfelelően nivós magyar színtársulatot eltartani. — Temesvárot ugyanis az a helyzet, hogy ott nemcsak román, hanem német színtársulat is kapott játszási engedélyt úgy, hogy a magyar társulat mindössze három hónapig (azt sem a főszezonban) tarthat előadásokat. Erre a pár hónapra pedig egyetlen direktor sem merészel vállalkozni, hogy nagy és drága társulatot szervezzen. Nem is kap színészt három hónapra.

— Ezzel szemben, ha Arad és Temesvár színházi szövetségre lépnek és színházaiik igazgatását egy direktor kezelve bízzák, a két város nagyszerűen kiegészíti egymást és az ország legkülömb együttesét képes eltartani. Az aradi színházat havonta 10 előadásra közeles átadná a román társulatoknak és így ezt a 10 napot Temesváron töltheti, amelynek közönsége tehát a három hónapos rendes szezonon kívül havonként még 10 előadáshoz jut. Szendrey Mihály személye és multbeli igazgatói működése pedig erős garancia arra, hogy e két nagy színházi város közönsége annyi zavar, botrány és nivóttalan előadás után végre olyan színvonalu és folyamatos szezonot kap, amilyet igényei és áldozatkészsége révén megérdemel.

KÖZGAZDASÁG.

Enyhülni fog a vagonhiány.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi kereskedelmi és iparkamara legutolsó tanácsülésén tudvalevőleg foglalkozott a vagonhiány kérdésével, amely az utóbbi időben ismét igen nyomasztóan éreztette hatását. A kamara Bucuresztben közvetlenül a CFR, vezérigazgatóságánál interveniált ez ügyben s a legilletékesebb helyről azt a felvilágosítást kapta,

hogy a mostani vagonhiány csak átmeneti jellegű és rövidesen elegendő mennyiségű belföldi és külföldi vagon lesz az országban. A kamara a vagonkiutalások kérdésében állandó érintkezést kíván fenntartani a CFR. aradi igazgatóságával is és ezért arra kéri az érdekelteket, hogy minden jogos panaszt hozzanak tudomására, mert csak így lesz módjában a bajokat orvosolni.

Zürichben 2.35, Párisban 18.75 a lej.

Helyi valutaárak. (Július 30.) Pénz: Márka 51, Dollár 220, angol font 1050, francia frank 5, lira 7, cseh korona 6.40, magyar korona 320, dinár 3.70, schilling 31, svájci frank 41. Áru: Márka 52, dollár 223, angol font 1070, francia frank 5.50, lira 7.30, cseh korona 6.60, magyar korona 315, dinár 3.90, schilling 31.50, svájci frank 42. Kifizetések: Berlin 53.50, Amsterdam 90.30, London 1091, Newyork 223.25, Páris 5.56, Milánó 7.35, Prága 6.64, Budapest 31.7, Zágráb 3.97, Bécs 31.75, Zürich 43.40.

Zürichi tőzszenyitás. (Július 30.) Berlin 123.05, Amsterdam 207.70, Newyork 516.80, London 2513, Páris 12.32.50, Milánó 16.77.50, Prága 15.30, Budapest 72.35, Belgrád 9.11, Bucuressti 2.35, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (Július 30.) Berlin 123, Amsterdam 207.65, Newyork 516.87.50, London 2513, Páris 12.60, Milánó 16.82, Prága 15.30, Budapest 72.30, Belgrád 9.11.50, Bucuressti 2.35, Varsó 56.50, Bécs 73.15.

Bucuressti-i tőzsdezárlat. (Július 30.) Kifizetések: Páris 5.39, Berlin 53.35, London 1089, Newyork 224, Milánó 7.39, Zürich 43.50, Bécs 31.85, Prága 6.62, Budapest 31.75. Valuták: Napoleon 880, márka 53, leva 1.63, török lira 1.20, angol font 1085, francia frank 5.60, svájci frank 43, lira 7.56, drachma 2.60, dinár 3.85, dollár 224, lengyel zloty 18, schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.55.

= Augusztus 5-én lép életbe a buza új exportdíja. Bucuresztből jelentik: A Monitorul Oficial holnapi száma fogja közölni a buza kiviteli illetékének 5000 lejjelel való leszállítását, amely augusztus 5-én lép életbe.

= Szántásbementetés. Az előnyösen ismert Cormick traktorok szántáspróbái július hó 31-én és augusztus 1-én tartatnak meg Arad-Gájban a Neuman-gyárral szemben levő buzsáki gazdaságban. A jelzett két napon a szántógépek reggeltől estig üzemben lesznek. Megtekintés díjtalan. Bővebb felvilágosítások: „Mézszózdák” Arad, Str. M. Stanescu (Verbóczy-u.) 2.

= Heti piaci árak. A mai heti piaci árak a következők voltak: burgonya 3 lej, hagyma 4-5 lej, tehénturó 16-18 lej, juhturó 56 lej, vaj 140-160 lej, zöldbab 4-8 lej kilogrammja, tojás 2 lej darabja, bab 10 lej, tejfel 40-45 lej literje, zöldség 2-4 lej csomagja, sülta 50 bani, paprika 1 lej, fejes káposzta 5-10 lej fejenként, Alma 10-18 lej, körte 20 lej, szilva 16 lej, ringló 20 lej, szőlő 40 lej kilogrammja. A barom-

fi piaci árak: sovány liba 120-200 lej, sovány kacsa 80-140, tyúk 100-120 lej, csirke 40-100 lej párja, kővér liba 220-300 lej, kővér kacsa 100-150 lej darabja. A gabonapiac az új buza 750 lej, kukorica 550-600 lej, árpa 500-520 lej, zab 580-600 lej volt métermázsánként. Állatvásár árai változótlannak.

= Céhivatali hírek. Az aradi céhivatal közli: a Lomási erdőipari rt. Eisler Béla cégjegyzői jogosultságának törlését kérte. — Berán Béla aradi férfidivatkereskedő üzletének cégjegyzését kérte.

Kifizetik a hadikárokat Aradmegyében.

Most végzett a bizottság a kártalanítási kérelmekkel.

(Saját tudósítónktól.) Bucuressti-i jelentés arról ad hírt, hogy a temesvári és a nagyváradi háborús kártalanítási bizottságok munkájukat befejezték és a károsultak igényeinek kielégítése a legközelebb megtörténik. Erdélyben összesen 35 millió lej kerül most kifizetésre. Hadi kártalanítást kapnak mindazok a köztisztviselők és nyugdíjasok, akik akár a háború, akár a forradalmak és az Aradmegyében is garázdálkodott vörös hadsereg révén szenvedtek károkat. A világháború alatt szenvedett károk megtérítéséért csak a régi királyságbeliek folyamodhattak Aradon, miután Aradmegye nem volt hadszíntér. Ilyenek mindössze hárman akadtak, akik azonban már a pénzügyigazgatóságon való jelentkezésükkor bírósági döntés birtokában voltak, miután a régi királyságban közvetlenül a háború befejezése után a bíróságok ítélték meg a károsodás összegét. Aradmegyében azonban többen akadtak, akik a forradalom alatt és a vörös hadsereg fosztogatásai következtében károsultak és ezeknek még a nagyszebeni Consiliul Dirigent (kormányzótanács) által 1920-ban kiadott rendelkezés alapján hatósági közegek közbenjöttével declaratie-t kellett kitölteniük, amelyet a kormányzótanácshoz terjesztettek fel. Annak idején az érdekeltek jelentkeztek az aradi pénzügyigazgatóságnál is, amely felsőbb rendelkezés folytán összegyűjtötte a károsultak adatait és egy évvel ezelőtt, amikor Bucuresztből megsürgették az ügyet, a vonatkozó aktákat felküldötték a pénzügyminisztériumhoz, amely azonban azóta semmiféle értesítést vagy rendelkezést nem küldött Aradra. Ezzel szemben megalakult Temesváron a károkat megállapító bizottság, amelyhez Aradmegyet is beosztották és letárgyalta az összes

ügyeket. Közelebbi felvilágosításokat a temesvári pénzügyigazgatóság adhat, de felesleges odautazni, mert a bizottság a jegyzők útján értesíti az érdekelteket, akik azután decizium-t adnak ki a feleknek és ezek alapján megkapják majd a kártalanítás összegét.

Az aradi Apollóban
ma, szombaton utóljára

PÁRISI JÓSNŐ

Főszerepben:
Barbarra La Marr
Az előadások 6, 1/8 és 1/10
órákor kezdődnek.

MOZI.

xx „A tengerparti ház” bemutatója a Marosparti mozdóban. A fenti címen gyönyörű 5 felvonásos drámát vetít a Marosparti mozdó. Főszerepben a világhírű Asta Nilzen. A művésznő ebben a szerepben önmagát mulja felül. Aki magának egy élvezetes estét akar szerezni, okvetlen nézze meg ezt a pazar látványosságú filmet. Az előadás kezdete egy negyed 10 órákor.

xx „A párisi jósnő” ma utóljára az aradi Apollóban. Ma szombaton utóljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház ezt a rendkívül sikert aratott, érdekes társadalmi drámát. A film főszereplői a néhány hónappal ezelőtt elhunyt világhírű Barbarra La Marr és Roman Noyarro. Megkapó alakításuk az izgalmas mesés szövevényű drámát egészen a közönség szívéhez viszik fel. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órákor kezdődnek.

xx „Nizza királynője” (Első csók) még két napig az aradi Urániában. Még ma szombaton és holnap vasárnap vetíti az aradi Uránia mozgószínház a „Nizza királynője” című filmet. Ez a film szépségével, gyönyörű kiállításával a szemre hat és a lélekre. Főszereplői Georges Vautier és Nina Orlova abszolút művészi alakítást nyújtanak. Az előadások 6, fél 8 és egy negyed 10 órákor kezdődnek.

xx „Malek nősül” Buster Keaton, a leghíresebb amerikai komikus legjobb vígjátéka vasárnapról az aradi Apollóban.

xx Jón! Jón! Jón! Patt és Patáchon legújabb filmje. — „Bécs legvidámabb embere”. Főszereplők: Várkonyi Mihály és Corda Mária.

Az aradi Urániában

még ma, szombaton és vasárnap

Nizza királynője.

(Első csók.)

Az előadások 6, 1/8 és 1/10
órákor kezdődnek.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului,

Az aradi
APOLLOBAN

vasárnapról

Malek nősül.

Kitünő vígjáték.

Főszerepben:

MALEK.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

British Import

cluj angol szövetségű cég
ARADI FIÓKJÁT
szeptember hónap felosztásáig.
Raktáron levő árukat

beszerzési áron
alól is kiárusítja.

A kiárusítás már megkezdődött.
Az üzletberendezés is eladó
BRITISH IMPORT Arad
uj Neuman-ház. 4651

Uj butorhitel!

részletfizetésre.

Ebédő, háló, fa- és vasbutorok, diványok, matracok, ágyceték, Edén pamlogok, zongora, varrógép, írógép stb.
CAROL GARAI
MAGAZIN DE MOBILE.
Arad, Strada Gheorghe Lazar No. 5.

Sarokház

előkelhető 3 szobás lakással, ezenkívül 24.000 lej évi bérjövdelemmel, esslingeni rollókkal, vízvezetékekkel a volt Tökölter közelében 650.000 lejért ELADÓ.

Megbízott:

Györfy „Mures” Iródaia Arad, Str. Unrei (Fábián Gábor-ucca.) 15248

Mentő szekrények

eséplőgépek- és gyáni

üzemek részére

beszerezhetők

Dr. Földes gyógyszerárában

Arad.

4600

Villanymotort

egy 0-3 vagy 0-5
lóerős kétfázisú

megvételre keresünk

Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Mélyen leszállított árak nyári ruhák és blousokban míg a készlet tart

BERBERI és GUMMI kabátok nagy válogatásban.
Kérem a címre figyelni!

Juliu PLESZ Gyula

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.
Saját angol és francia mérték osztályf

cégnél Arad, központi női felöltő és ruhaáruháza Str. Col. Párlol 5. (Vörösmarthy-uca), színház hátsó bejáratával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden első hirdetés az hétköznap 4 lej — vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel írtakat általában ki kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket: előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóvatali tennetértés magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva aradeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

„MARICA GRÖFNŐ” jelű levele van az Aradi Közlöny kiadójában. 4643

Alkalmazás.

ÜGYNÖKÖK, nők, férfiak magas fizetéssel felvétetnek. Braun, Arad, Calea Banatului 3. 4593

ÜGYES kifizető felvétetik. Jelentkezhetni Agronomai Általános Biztosító R. T.-nél. 4627

FŐMOLNÁRT keresek ki több évig egy helyben szolgált azonosak belépésre. Bisztriczky, Györök. 4649

KERESÜNK melletti belépésre gyakorlott, románul is beszélő pénztároskisasszonyt. Cím: Rudolf Mosse hirdetőbörze Arad. 10366

Lakás.

KÜLÖNBÉJÁRATU BUTOROZOTT szoba teljes ellátással, vagy anélkül kiadó. a fővárhoz közel. — Cím a kiadóhivatalban

BUTOROZOTT szoba kiadó Arad, Strada Mărășesti 58. földszint jobbra. Érdeklődni délután 3 óráig. 4650

BUDAPESTEN az Opera közelében két kényelmesen butorozott szoba pár heti tartozkodásra kiadó. Tudakozódnál özv. Forró Gyuláné Budapest, Lázár-u. 9. 10366

KÉTSZOBÁS lakás kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4654

Kiadó nov. 1-re

most épülő villaszert 4 szobás
uri lakás
3 éves szerződéssel Arad, Str. Barilju (Rákóczi-u.) 23. Ugyanott ócska ajtó, ablakok, vaskályhák eladók. 4612

Vétel és eladás.

BENZ automobill tizenképes állapotban 18—24 HP. 6 némes eladó. Gáspár, Arad, Str. Horia 2. 4615

14 ÉVES FIUNAK téli kabát, rövid flumadrágok, függönyök, plüsch asztalterítők, scheslonterítő, díszágygarnitúrák, festmények, perzsa- és gyári szőnyegek, lali szőnyeg, amerikai rollós írtáskrények, különböző szobaberendezések, könyvszekrények, bőrfotelek, intarziás szalon antik butordarabok, utazókösör, villanylámpák, gyermekkocsik, tükörök, dísztárgyak, szongora, rézmosdó, stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistorului 12. (Bathány-u.) l. e. jobb. 1000

FORDSON Tractor olívér ekevel, két drb. aratógép eladó. Tóth András Vinga. 4653

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegetek magas árban vesznek. Salon Artistique Arad, Fischer Elz-palota. Antik butorok részletek kaphatók. 2601

MOTOROK: gyárilag javított, kifogástalan karban, azonnal szállíthatók 80 HP. Benz gyártmányú szívógázmotor, 55 HP. Koch gyártmányú szívógázmotor, 50 HP. Langen és Wolf gyártmányú szívógázmotor, 30 HP. Skoda gyártmányú szívógázmotor, 30 HP. Corona gyártmányú kétütemű nyersolajmotor, 16 HP. Grossley gyártmányú benzinnmotor. GÜZGÉPEK: 70 HP. compand condensatoros, Podvinetz és Heissler gyártmányú félstabil, 40 HP. Máv. gyártmányú, magas nyomású félstabil, 35 HP. Wolf gyártmányú compand félstabil. MALMI GÉPEK: 2 drb. Ganz hengerekkel, dupla hengerekkel 600×290 mérettel, 2 drb. nagy teljesítményű Schekk-féle lisztkeverő, 1 drb. sikszita, 2 drb. Radialszita, 1 drb. tarár, 1 darab Rébdtabel, 1 drb. egyjártu 36" malom, 1 drb. kétjártu 36" malom. Érdeklődőknek készséggel szolgálunk árajánlattal. FRIEDRICH TESTVÉREK gépgyára, Timisoara. 4483

ANTIK BUTOROKAT, különböző szobaberendezéseket, egyes butordarabokat, íróasztalokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegetek, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóiné, Arad, Str. Consistorului 12. (Bathány-u.) l. en. jobb. 1000

Oktatás.

ROMÁN órákat adok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4599

WALTER magántanfolyam

Előkészít középiskolai összevont magánvizsgálatokra, érettségire, bármely államból. 3929
Budapest, Rákóczi-ut 51.

Ingatlan.

KIADÓ 5 holdas kert gyümölcsösrel, virágházzal hosszabb időre bérbé. Érdeklődők forduljanak Johanna malomhoz Alba-Julia. 4642

SZŐLLŐ Muscán, faluhoz, villamoshoz és vasúti állomáshoz nagyon közel 8 hold, szép villával, ős parkkal, présházzal, nagy pince és szőlőgazdasági leltárral, idei terméssel, egészben avagy felerészben eladó. Demján hegybíró Musca. 4648

Üzletek.

JOBB FÜSZERÜZLETET kisebbet megvételre vagy bérbé keresek. Az üzletnél közvetlen lakás megkívántatik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4639

Különféle.

FELDMANN óra és ékszerüzlete Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 2. Olcsó árak. Precíz órajavítás. 4308

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Harisnya leszállított áron! Női harisnya „Mixa” legfinomabb cérna 168 lej, „Magda” 145 lej, „Tosca” 125 lej. Selyem fűr 98 lej. Selyem fűr 85 lej. „Maco” minőségű bon 55 és 88 lej. Pamut minőségben 80 lej. Selyem harisnya 165 lej. Keztyük, gyermek trikók! Főrti és gyermek harisnyák és soknik. — Calpkék fehér és ecru színben. — Divat szalagok. Cérnak legolcsóbb árak mellett!

Bogyó A.

Arad, Str. Eminescu 13

Megnyílt Aradon, a Calea Banatului (Asztalos S.-u.) 12. sz. alatt FISCHER JÁNOS hölgyfodrász manóúterme és modern hajmunkák váhalata. Parókák 800 lej. hajfonatok 250 lej. és hajrézek 90 lej. kaphatók

Beton-formák,

csövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. készítéséhez, gépek, cementtörcserepek, üreges betontömbök, beton és salaktéglák stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — Ia cementfestékek és az összes szükséges kelleket cementárúgyarak berendezésére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA”

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T. Brasov, Kis-ucca 12. Telefon 5-78.

Mellett gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. — Prospektusok és árajánlatok díjmentesen!

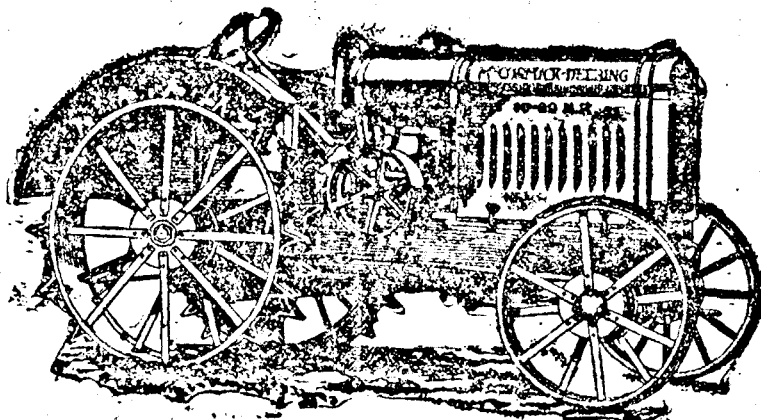
Külvárosi Üzletes háznak

magánház, átvehető 3 szobás lakással, gyönyörű nagy gyümölcsösökkel, 300 □-l telekkel elköltözés miatt, áron alul, 270.000 lejért eladó.

Megbízott:

kiválóan alkalmas három lakásos ház a volt Deák Ferenc-uccában, átvehető 4 szoba, elő, fürdőszobás lakással, 1.500.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott: 16148

Uraul-iroda Arad, Köpostával szemben. Uraul iroda Arad, Köpostával szemben.

A „CORMICK” TRAKTOROK

felülmulhatatlanok minőségben munka teljesítményben megbízhatóságban az üzem olcsóságában

Cormick traktorok szántásbemutatása július 31-én és augusztus 1-én Arad-Gájon a Neuman-gyárral szemben levő buzsáki gazdaságban, mindkét napon reggeltől estig.

Bővebbet: 16747

„Mezőgazdák”

Arad, Str. M. Stanescu 2. (Verböczy-ucca)

40 Lej vizumhozatal helyett 100 lej IDET menetjegyirodában Aradon, a színházal szemben.